

ОСОБЛИВОСТІ ВІДМИВАННЯ ГРОШЕЙ В УКРАЇНІ

ас. кафедри економічної кібернетики УАБС НБУ. Колдовський Микола Васильович

Відмивання брудних грошей нерозривно пов'язане з незаконною діяльністю (торгівля зброєю, наркотиками, людьми, терористична діяльність, економічні злочини тощо) – це істина яку навряд чи хто візьметься заперечувати, однак в кожній країні є свої особливості цієї незаконної діяльності: для США – це терористичні акти, як і для Великої Британії, те ж можна і сказати про Росію. Звичайно вороги не одні й ті ж самі, але тенденцію прослідкувати не важко у вищезгаданих країнах проходили терористичні акти і це факт. Що ж пов'язує ці країни? Зв'язок очевидний – всі вони грають значну роль на світовій арені і значною мірою впливають на розвиток інших держав, не важливо це близькі сусідні країни чи ні. Для України загроза терористичного акту не є актуальною, оскільки вона хоча і займає стратегічно важливу географічну позицію на карті світу, однак не серйозним гравцем на світовій арені. Однак, відмивання грошей на Україні – це серйозна і надзвичайно актуальна проблема сьогодення. В чому ж специфіка саме відмивання грошей в Україні?

Слід відмітити, що лєвова частка коштів, що відмиваються надходить від ухилення від сплати податків, та із тіньового сектору. Недоліки у законодавстві країни дозволяють трактувати ухилення від сплати податків за деяких умов, як «оптимізація податкового навантаження». Нажаль, така ситуація залишається вигідною законотворцям для теперішнього стану речей, коли можна висувати претензії «вибірково» розмежовуючи таким чином діяльність підприємств на «свій-чужий».

Аналізуючи дані Державного комітету фінансового моніторингу України за 2004 – 2006 роки можна визнати, що популярними способами відмивання грошей на Україні є [1, 2]:

- корупція;

- контрабанда та злочини проти власності;
- злочини з наркотичними речовинами;
- конвертація коштів у готівку;
- зовнішньоекономічні операції;
- операціями з цінними паперами;
- операції з нерухомістю.

Особливої актуальності набула проблема незаконного відшкодування ПДВ, що відноситься до групи зовнішньоекономічних операцій. За даними фінансової розвідки у 2005 – 2006 році найбільш ризикованими сферами економіки вважаються [1]:

- зовнішньоекономічна діяльність;
- кредитно-фінансова сфера;
- паливно-енергетична галузь;
- ринок металу та корисних копалин.

Останнім часом у світі розповсюдженим способом незаконного переміщення коштів є фізичне переміщення готівки між країнами з використанням різних схем, а також вивіз капіталу за кордон.

Для України особливе місце займає незаконна діяльність конвертаційних центрів, що набули останнім часом широкого розповсюдження, як один із механізмів обслуговування злочинних угруповань. При цьому, як правило, використовують підставних осіб у якості засновників, використовуючи загублені (вкрадені) документи, або надаючи невелике матеріальне винагородження економічно незабезпеченим особам, що погодяться виконувати «підставну роль» власника установи.

Діяльність кредитно-фінансових установ, а особливо комерційних банків повинна бути нерозривно пов'язана з політикою «знай свого клієнта», що в економічно розвинених країнах вже стала нормою. Також слід звернути особливу увагу на діяльність фірм у межах найбільш ризикових сферах економіки.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Типології легалізації злочинних коштів в Україні в 2004-2005 роках/ Затверджено Наказом Держфінмоніторингу України від 27.12.05р. №249.
2. Типології легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом в 2005-2006 роках/ Затверджено Наказом Держфінмоніторингу України від 22.12.06 №265.

Колдовський М.В. Особливості відмивання грошей в Україні [текст] / Колдовський М.В. // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика: збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції (31 травня - 1 червня 2007 р.). – Суми: УАБС НБУ, 2007. – С. 145-146.